РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2022/1801 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 4 май 2022 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) за финансовата 2020 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) за финансовата 2020 година,

— като взе предвид член 100 от и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид становището на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0090/2022),

А. като има предвид, че според отчета за приходите и разходите ([1]) на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) („Агенцията“) нейният окончателен бюджет за финансовата 2020 година възлиза на 158 619 073 EUR, което представлява увеличение с 12,00% спрямо 2019 г.; като има предвид, че бюджетът на Агенцията се осигурява основно от бюджета на Съюза;

Б. като има предвид, че Сметната палата („Палатата“), в своя доклад относно годишните отчети на Агенцията за финансовата 2020 година („доклада на Палатата“), заявява, че е получила достатъчна увереност, че годишните отчети на Агенцията са надеждни и че свързаните с тях операции са законосъобразни и редовни;

Бюджетно и финансово управление

1. отбелязва със задоволство, че усилията за контрол на бюджета през финансовата 2020 година са довели до степен на изпълнение на бюджета от 99,44%, което представлява увеличение с 0,02% спрямо 2019 г.; отбелязва, че степента на изпълнение на бюджетните кредити за плащания е била 85,09%, което означава намаление с 1,52% спрямо 2019 г.;

2. отбелязва със загриженост, че Агенцията е извършила 33% от плащанията си със закъснение и вследствие на това е платила лихви в размер на 12 000 EUR; отбелязва, че Палатата е наблюдавала сходни нива на забавяне през 2019 г., 2018 г. и 2017 г., което излага Агенцията на финансов риск и риск за репутацията ѝ; припомня, че във Финансовия регламент се посочва, че органите, службите и агенциите на Съюза трябва да извършват плащанията в определения за това срок, и че Палатата отбелязва, че Агенцията не е направила това; отбелязва, че в своя отговор на констатацията на Палатата Агенцията е посочила проблеми с персонала, пандемията от COVID-19 и изоставането при фактурите за пътнически услуги; отбелязва, че отговорът на Агенцията не разглежда структурния характер на забавените плащания, и призовава Агенцията да направи преглед на процеса си на плащане, за да установи произхода на забавянията и да увеличи усилията си за извършване на плащанията в определения за това срок, за да отстрани тези слабости;

Резултати от дейността

3. подчертава важната роля на Агенцията за подпомагането на наказателните разследвания на държавите членки, както и за предотвратяването, реагирането и борбата с тероризма, киберпрестъпността, престъпленията срещу финансовите интереси на Съюза и други форми на тежка и организирана престъпност в целия Съюз;

4. подчертава факта, че броят на операциите е нараснал от 1 921 през 2019 г. на 2 315 през 2020 г. (увеличение с 24%) и че финансираните от Агенцията оперативни срещи са намалели от над 500 през 2019 г. на 280 през 2020 г. (намаление с 44%), което подчертава въздействието на COVID-19 върху работата на Агенцията;

5. приветства създаването на Европейския център за борба с финансовата и икономическата престъпност с цел подкрепа на дейностите на националните органи чрез предоставяне на оперативна и стратегическа помощ и създаването на лабораторията за иновации на Европол;

([1]) ОВ C 114, 31.3.2021 г., стр. 158.

6. отбелязва със задоволство, че Агенцията използва някои мерки като ключови показатели за ефективност, за да прави оценка на добавената стойност, предоставяна от неговата дейност, и други мерки, за да подобри управлението на бюджета си; отбелязва, че през 2020 г. Агенцията е рационализирала показателите в работната си програма и е наблюдавала общо 43 корпоративни показателя за ефективност с индивидуални цели, определени за всеки от тях, като например изпълнението на пренесените бюджетни кредити за поети задължения, равнищата на плащанията и бюджетните кредити за поети задължения;

7. отбелязва, че Агенцията се стреми към тясно сътрудничество с други органи, служби и агенции на Съюза и международни организации, за да гарантира интересите в областта на сигурността на всички граждани на Съюза; отбелязва, че Агенцията си е сътрудничила с Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст) в контекста на проекта SIRIUS през цялата 2020 г.; отбелязва, че експертите на Агенцията по химични, биологични, радиологични, ядрени и взривни вещества активно са подкрепяли Международната агенция за атомна енергия и Агенцията на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането (CEPOL) по различни начини, например чрез конференции, семинари, уебинари и други учения; отбелязва освен това, че Агенцията е подписала работно споразумение с Европейската служба за борба с измамите (OLAF) на 8 октомври 2020 г.;

8. отбелязва, че на 30 април 2019 г. Европейският надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) е решил да започне разследване по собствена инициатива след като Агенцията проактивно е поискала насоки от него относно използването от страна на Агенцията на анализ на големи информационни масиви („категоризация на субектите на данни“) за целите на стратегическия и оперативния анализ (досие 2019 – 0370 на ЕНОЗД); освен това отбелязва, че в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/794 ([2]) ЕНОЗД е имал за задача да упражнява надзор върху законосъобразността на обработването на лични данни от Агенцията, считано от 1 май 2017 г.; отбелязва, че в контекста на разследването си ЕНОЗД е отправил забележка към Агенцията през септември 2020 г. с оглед на рисковете за субектите на данни поради липсата на конкретни гаранции за свеждане на данните до минимум при анализирането на големи набори от данни; отбелязва, че продължаващото съхранение на големи обеми данни без категоризация на субектите на данни, когато евентуална връзка с престъпна дейност може да бъде установена едва след започване на анализа, може да представлява риск за правата на физическите лица на защита на данните; отбелязва, че ЕНОЗД е провел диалог с Агенцията по този въпрос и че Агенцията е изготвила специален план за действие; отбелязва, че в плана за действие са взети под внимание опасенията на ЕНОЗД относно необходимия преглед на данните за съхранението на големи количества данни, касаещи лица без установена връзка с престъпна дейност, но подчертава загрижеността на ЕНОЗД, че настоящата правна рамка не съдържа максимален срок, през който Агенцията може да обработва такива данни; подчертава, че това означава, че Агенцията е съхранявала големи количества данни, касаещи лица без установена връзка с престъпна дейност, и че Агенцията е съхранявала тези данни по-дълго от необходимото, което противоречи на принципите за свеждане на данните до минимум и ограничаване на съхранението им, залегнали в Регламент (ЕС) 2016/794; отбелязва решението на ЕНОЗД от 3 януари 2022 г., в което на Агенцията е даден срок от 12 месеца, за да пристъпи към заличаване на наборите от данни, за които липсва категоризация на субектите на данни и които са съхранявани към датата на това решение, и шест месеца за заличаване на новите набори от данни от такъв характер, считано от датата на получаване; отбелязва въздействието, което решението на ЕНОЗД ще окаже върху способността на Агенцията да анализира сложни и големи набори от данни в подкрепа на текущи наказателни разследвания относно престъпления, които попадат в обхвата на мандата на Агенцията, тъй като оказваната от Агенцията подкрепа често включва период, по-дълъг от шест месеца, и Агенцията следва да спазва по всяко време съответното право на Съюза;

9. отбелязва, че политическото споразумение относно подсиления мандат на Агенцията, постигнато от съзаконодателите през февруари 2022 г., отговаря на опасенията на ЕНОЗД, като определя условията за обработване и сроковете за съхранение на големи и сложни набори от данни; отбелязва забележките на ЕНОЗД, че новото законодателство, което ще регулира Агенцията, ѝ позволява да обработва данни без установена връзка с престъпна дейност; счита, че предвид сложния характер на трансграничното сътрудничество в областта на правоприлагането за борба с тежката престъпност и тероризма надлежно обмислените изключения са оправдани; подчертава, че е необходимо да се постигне баланс между ефективните полицейски операции и защитата на правото на гражданите на неприкосновеност на личния живот и че заповедта на ЕНОЗД поражда опасения относно това дали Агенцията постига правилния баланс; призовава Агенцията да вземе предвид опасенията на ЕНОЗД, като осъществи бърз напредък по отношение на категоризацията на субектите на данни и спазва законно установените срокове за съхранение, като по този начин се придържа към принципите за свеждане на данните до минимум и ограничаване на съхранението, като същевременно гарантира и запазва оперативния капацитет на Агенцията; очаква Агенцията да изпълни правното си задължение да предоставя ежегодно информация на Парламента за броя на случаите, в които е използвала правните възможности за обработване на данни, касаещи физически лица без установена връзка с престъпна дейност, заедно с информация за продължителността и резултата от това обработване;

([2]) Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

Политика относно персонала

10. отбелязва, че към 31 декември 2020 г. щатното разписание е било изпълнено на 93,50%, като са били назначени 575 срочно наети служители от общо 615 разрешени длъжности за тази категория служители съгласно щатното разписание, спрямо 591 разрешени длъжности през 2019 г.; отбелязва, че освен това през 2020 г. за Агенцията са работили 203 договорно наети служители и 53 командировани национални експерти от общо 235 разрешени длъжности за договорно наети служители и 71 разрешени длъжности за командировани национални експерти съгласно щатното разписание; отбелязва, че Агенцията прави разграничение между четири категории командировани национални експерти, като три от категориите не пораждат никакви разходи за бюджета на Агенцията или тези разходи са ограничени и представляват още 53 души, с което общият брой на командированите национални експерти достига 106;

11. подчертава факта, че на непрекъснатото увеличаване на работното натоварване и търсенето от страна на органите на държавите членки трябва да се отговори с адекватна численост на персонала; отбелязва, че щатното разписание на Агенцията се е увеличило с 14 допълнителни длъжности за срочно наети служители; призовава Комисията да започне активен диалог с Агенцията, за да разбере и удовлетвори дългосрочните ѝ нужди по отношение на човешките ресурси;

12. отбелязва, че в резултат на план за действие на равнището на цялата организация Агенцията е приключила 2020 г. с 1,0% незаети длъжности спрямо годишната цел за максимален процент на незаетите длъжности от 2,0%; отбелязва, че Агенцията също така е постигнала целта за максималния процент на текучество (12%), като текучеството на персонала в края на 2020 г. е било 10,9%; отбелязва освен това, че Агенцията наблюдава редовно тези показатели спрямо годишните цели;

13. отбелязва със загриженост отчетеното за 2020 г. разпределение по пол, при което 82,8% от висшето и средното ръководство са мъже (149 мъже и 31 жени), 79,2% от управителния съвет са мъже (42 мъже и 11 жени) и 71,8% от персонала като цяло са мъже (413 мъже и 162 жени); отбелязва, че членовете на управителния съвет се назначават от органите на държавите членки; признава многообразието като един от стратегическите стълбове на Агенцията; приветства ангажимента на Агенцията да подобри разпределението по пол в състава на персонала си, особено на ръководни длъжности; отбелязва увеличението през 2020 г. на броя на жените, заемащи длъжност началник-отдел и равностойни или по-високи длъжности; насърчава Агенцията да продължи тази положителна тенденция и призовава Агенцията да гарантира по-равномерно разпределение по пол на управленско равнище и на равнище персонал в бъдеще; призовава Комисията и държавите членки при номинирането на своите членове в управителния съвет на Агенцията да вземат повече предвид, че е важно да се осигури баланс между половете; припомня на Агенцията, че при подбора на кандидатите важни критерии са компетентността, знанията и опитът на лицата, както и географският баланс и балансът между половете сред служителите;

14. отбелязва, че през 2020 г. Агенцията е докладвала за един случай на конфликтни трудови правоотношения, за който е счетено, че представлява психически тормоз съгласно член 12а от Правилника за длъжностните лица; отбелязва, че служителят, който е извършил психическия тормоз, е бил порицан съгласно член 9, параграф 1, буква б) и член 11 от приложение IX към Правилника за длъжностните лица през декември 2020 г.; отбелязва, че към настоящия момент този служител е напуснал Агенцията; отбелязва освен това, че през 2020 г. в съда не са били заведени дела за тормоз, свързани със служители на Агенцията;

15. отбелязва, че общият брой на подкрепените от Агенцията операции се е увеличил с 24% през 2020 г.; отбелязва, че общото увеличение на оперативните дейности на Агенцията съответства на засилен надзор от страна на ЕНОЗД, което е отразено в броя на препоръките, отправени от ЕНОЗД в различни области на дейност в резултат на разследвания, процедури за предварителна консултация съгласно член 39 от Регламент (ЕС) 2016/794 и последващи дейности във връзка с инспекциите;

Обществени поръчки

16. отбелязва, че Агенцията е удължила срока на едно рамково споразумение за предоставяне на услуги за служебни пътувания, като е подписала изменение към него след неговото изтичане през 2018 г.; отбелязва със загриженост, че Палатата счита тази практика за неправомерна; отбелязва, че Агенцията е подписала още едно изменение на същото споразумение на 29 март 2019 г., което показва слабости в управлението на договорите и предварителните проверки; отбелязва отговора на Агенцията, че решението ѝ да удължи споразумението през 2019 г. е било резултат от задълбочена оценка с цел запазване на непрекъснатостта на дейността и не представлява слабост в предварителните проверки; приветства факта, че Агенцията е започнала вътрешен одит през четвъртото тримесечие на 2020 г. с цел получаване на допълнителна увереност относно подхода си за управление на договорите; освен това отбелязва, че свързаното споразумение за пътнически услуги е изтекло през март 2020 г.;

17. отбелязва, че според доклада на Палатата при възлагането на обществена поръчка за закупуване на мебели, аксесоари и свързани с тях услуги използваните от Агенцията условия в документите за поканата за представяне на предложения не са били достатъчно конкретни, което е отслабило състезателния характер на процедурата за възлагане на обществена поръчка; отбелязва освен това, че Агенцията не е проверила в достатъчна степен точността на свързаните с договора цени и изчисляването на отстъпките, прилагани за нестандартните артикули, преди да представи формуляра за поръчка на изпълнителя; призовава Агенцията да гарантира пълно спазване на принципите на конкурентното право във всички тръжни процедури; отбелязва, че според отговора на Агенцията тръжната документация е включвала предмета на поръчката и приложимите критерии за отстраняване, подбор и възлагане, като по този начин е дала възможност за състезателност, и посочва, че що се отнася до предоставената от изпълнителя отстъпка, изпълнителят е предложил по-голяма отстъпка от стандартната ставка, включена в договора, и следователно Агенцията е действала съобразно принципите на добро финансово управление и в съответствие с разпоредбите на договора;

18. приветства факта, че Агенцията е изпълнила правилно препоръките на Палатата относно минималния праг за техническия критерий за възлагане, който е най-важният за качеството, както и относно проверките на точността на свързаните с договора цени и изчисляването на отстъпките, прилагани за нестандартните артикули;

Предотвратяване и управление на конфликтите на интереси и прозрачност

19. отбелязва съществуващите мерки и продължаващите усилия на Агенцията за осигуряване на прозрачност, предотвратяване и управление на конфликтите на интереси, предоставяне на защита за лицата, подаващи сигнали за нередности, и борба срещу тормоза; отбелязва, че през 2020 г. не е докладвано за случаи на конфликт на интереси, което би довело до разследвания от страна на службата за вътрешни разследвания на Агенцията;

20. приветства факта, че Агенцията публикува автобиографиите и декларациите за интереси на членовете на управителния съвет, изпълнителния директор и заместник изпълнителните директори;

Вътрешен контрол

21. отбелязва, че Службата за вътрешен одит на Комисията е приключила одита си на информационната сигурност на Агенцията и е свършила предварителната работа по одита си на управлението на договорите през 2020 г.; отбелязва, че Агенцията е изпълнила 86% от критичните или много важните препоръки, планирани за изпълнение през 2020 г.;

22. припомня констатацията на Палатата относно удължаването на рамковото споразумение за предоставяне на услуги за служебни пътувания; отбелязва, че тази констатация представлява слабост в процедурите за възлагане на обществени поръчки на Агенцията, която потенциално оказва въздействие върху системата за вътрешен контрол на Агенцията или върху части от нея; призовава Агенцията да вземе предвид констатациите на Палатата в рамките на годишната оценка на рамката за вътрешен контрол;

23. отбелязва, че компонентите на рамката за вътрешен контрол на Агенцията са били налице и са функционирали по интегриран начин в рамките на Агенцията и че системата за вътрешен контрол ефективно е намалила до приемливо равнище риска от неизпълнение на годишните и многогодишните цели на Агенцията, свързани с операциите, докладването и съответствието; призовава Агенцията да вземе предвид констатациите на Палатата в годишната си оценка, и по-специално констатациите относно управлението на договорите и забавените плащания;

Мерки в отговор на COVID-19 и непрекъснатост на дейността

24. отбелязва, че Агенцията е реагирала бързо на пандемията от COVID-19 и е предприела няколко нови действия за управление на кризата с цел да се сведе до минимум въздействието ѝ върху работата на Агенцията, като същевременно здравето и безопасността са продължили да бъдат неин основен приоритет; отбелязва обаче, че пандемията от COVID-19 е оказала пряко въздействие върху усилията на Агенцията да изпълни редица действия и да постигне целите на работната програма за 2020 г., особено тези, свързани с физическото присъствие в седалището на Агенцията, като например оперативни и други срещи на следователи и анализатори, както и с административните процедури, които не се основават на електронен работен процес; призовава Агенцията да цифровизира административните процедури във възможно най-голяма степен;

25. приветства предприетите от Агенцията мерки за поддържане на ефективното управление на процедурите за обществени поръчки и свързаните с тях дейности, включително заявяване на спешни поръчки с цел да се покрият извънредните нужди вследствие на пандемията от COVID-19 и изменение на различни договори с цел адаптация към рисковете, свързани с пандемията от COVID-19;

26. отбелязва, че вследствие на извлечените от пандемията от COVID-19 поуки Агенцията разработва няколко мерки, за да бъде ориентирана към бъдещето, като например децентрализирани методи на работа, включително възможността за използване на сигурни видео разговори и инструменти за сътрудничество, дистанционна работа (включително със защитени преносими компютри OpsNet поради естеството на оперативните информационни процеси) и модернизирани електронни работни процеси;

Други коментари

27. приветства усилията, предприети от Агенцията с цел повишаване на киберсигурността ѝ; отбелязва, че трите най-важни подобрения в Агенцията през 2020 г. по отношение на цифровата защита са свързани със способностите за дистанционен достъп, разработките в облак и практиките за кодиране на софтуер с отворен код и софтуер на трети страни;

28. отбелязва, че в очакване на оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза на 31 декември 2020 г. Агенцията е предприела интензивна работа и подготовка с цел да осигури плавен преход, което засяга възможностите за продължаване на оперативното сътрудничество с Обединеното кралство, включително обмена на лични данни, и при което са адаптирани различни оперативни инструменти и системи;

29. насърчава Агенцията да продължи да популяризира своята работа, научни изследвания и дейности, за да повиши обществената си видимост; отбелязва, че през 2020 г. работата на Агенцията във връзка с въздействието на COVID-19 върху престъпността и киберпрестъпността е била широко оповестена, като е достигнала до широката общественост чрез собствените канали на Агенцията и каналите на трети страни;

30. приветства усилията, предприети от Агенцията за въвеждане на всеобхватна стратегия за устойчивост и намаляване на емисиите на CO_2, като например подобряване на практиките за рециклиране и използване на екологосъобразна енергия; насърчава Агенцията да сподели предизвикателствата си и извлечените в този контекст поуки с оглед на освобождаването от отговорност за следващата финансова година и в рамките на мрежата от агенции на ЕС;

31. по отношение на други забележки, придружаващи решението за освобождаване от отговорност, които имат хоризонтален характер, препраща към своята резолюция от 4 май 2022 г. ([3]) относно резултатите от дейността, финансовото управление и контрола на агенциите.

([3]) Приети текстове, P9_TA(2022)0196.